

ELIZABETH STROUT

Het verhaal
van William

Roman

Vertaald door Barbara de Lange

UITGEVERIJ GLB

**Ik draag dit boek op aan mijn echtgenoot,
Jim Tierney**

**En aan iedereen die het nodig heeft:
dit is voor jou**

ook al was dat in die tijd niet in de mode. Mijn kamergenote op de universiteit zei: ‘Neem je zijn achternaam aan, Lucy? Ik dacht dat jij een feminist was.’ En ik zei dat het me niet interesseerde of ik feministisch was; ik zei dat ik mezelf niet meer wilde zijn. In die tijd geloofde ik dat ik er genoeg van had mezelf te zijn, ik wilde al mijn hele leven lang niet mezelf zijn – dat dacht ik toen – en daarom nam ik zijn naam aan en was ik elf jaar lang Lucy Gerhardt, maar het heeft me nooit echt gezind, en vrijwel direct na de dood van Williams moeder ging ik naar het registratiebureau voor motorrijtuigen om mijn eigen naam weer op mijn rijbewijs te krijgen, ook al was dat minder gemakkelijk dan ik had verwacht: ik moest eerst bepaalde officiële documenten overleggen, maar dat heb ik gedaan.

Ik werd weer Lucy Barton.

We waren bijna twintig jaar getrouwd toen ik bij hem wegging en we hebben twee dochters, en we gaan nu al heel lang als vrienden met elkaar om – hoelang weet ik niet precies. Er bestaan veel verschrikkelijke verhalen over echtscheidingen, maar afgezien van het moment dat we uit elkaar gingen hoort het onze daar niet bij. Ik dacht weleens dat ik zou ster-

ven van verdriet om onze scheiding, en om het verdriet dat mijn dochters ervan hadden, maar ik ben niet gestorven, ik ben er nog, en William ook.

Omdat ik schrijver ben moet ik dit haast wel als een roman opschrijven, maar het is allemaal waar – zo waar als ik het maar maken kan. En ik moet zeggen – ach, wat is het moeilijk om te weten wat je moet zeggen! Maar wanneer ik iets over William vermeld is het omdat hij het me zelf heeft verteld of omdat ik het met eigen ogen heb gezien.

Ik laat dit verhaal daarom beginnen op het moment dat William negenenzestig was, nu nog geen twee jaar geleden.

===

Een beeld:

Sinds een tijdje had Williams laboratoriumassistent de gewoonte hem ‘Einstein’ te noemen, en William kreeg daar kennelijk een enorme kick van. Ik vind helemaal niet dat William op Einstein lijkt, maar ik snap wat die jonge vrouw bedoelt. William heeft een dikke snor met grijs tussen het wit, maar het is wel een min of meer

bijgehouden snor en hij heeft een dikke bos wit haar. Het is wel kort, maar staat toch van zijn hoofd af. Hij is lang en kleedt zich smaakvol. Daarbij heeft hij niet de enigszins waanzinnige blik die Einstein, volgens mij, leek te hebben. Williams gezicht staat vaak gesloten, met een onverzettelijk vriendelijke uitdrukking, afgezien van die heel enkele keer dat hij met zijn hoofd achterover oprecht moet lachen; dat heb ik hem al heel lang niet meer zien doen. Hij heeft bruine ogen die groot zijn gebleven; niet bij alle mensen blijven de ogen groot als ze ouder worden, maar bij William wel.

Goed –

William stond elke ochtend op in zijn riante appartement aan Riverside Drive. Stel je hem voor – als hij het donzen dekbed in het overtrek van donkerblauw katoen terugsloeg, met zijn vrouw nog in slaap in hun brede tweepersonsbed, en naar de badkamer ging. Hij was stram, elke ochtend. Maar hij had oefeningen en die deed hij in de woonkamer, op zijn rug op het grote zwart met rode tapijt met boven hem de antieke kroonluchter: hij trapte met zijn benen in de lucht alsof hij fietste en strekte ze daarna naar links en naar rechts. Vervolgens

ging hij in de grote bruine stoel zitten, bij het raam dat uitkeek op de Hudson, om op zijn laptop het nieuws te lezen. Op een gegeven moment kwam Estelle dan uit de slaapkamer en zwaaide slaperig naar hem, waarna ze hun dochter Bridget ging wekken, die tien was, en nadat William had gedoucht ontbeten ze met hun drietjes aan de ronde tafel in de keuken; William hield van deze vaste gewoonte en zijn dochter was een kwebbelkous, wat hij ook fijn vond; het was alsof je naar een vogeltje luisterde, zei hij een keer, en haar moeder was ook een kwebbelkous.

Eenmaal uit het appartement wandelde hij dwars door Central Park en nam vervolgens de metro richting Downtown om bij 14th Street uit te stappen en het laatste stuk naar de New York University lopend af te leggen; hij hield van die dagelijkse wandeling, ook al viel hem wel op dat hij niet zo snel was als de jonge mensen die hem passeerden, hem aanstotend met hun zakken eten of met hun wandelwagens en twee kinderen, of in hun sportlegging en met oortjes in en hun yogamatje aan een elastieken band om hun schouder. Hij vond het bemoedigend dat hij veel mensen kon inhalen – de oude man met zijn rollator of een vrouw die met een

stok liep of zelfs gewoon iemand van zijn eigen leeftijd die blijkbaar niet zo snel was als hij – en daardoor voelde hij zich gezond en fit en haast onkwetsbaar in een wereld van niet-aflattend verkeer. Hij was er trots op dat hij meer dan tienduizend stappen per dag zette.

William voelde zich (bijna) onkwetsbaar, dat wil ik maar zeggen.

Soms dacht hij op die ochtendwandelingen: O, God, dat had ik zelf kunnen zijn, die man die daar in zijn rolstoel in de ochtendzon in Central Park zat, met een verzorgster die op een bankje naast hem op haar mobieltje zat te tikken terwijl het hoofd van de man op zijn borst hing, of die daar! – met een door een be-roerte verdraaide arm, een mank been... Maar dan dacht William: Nee, zo ben ik niet.

Zo was hij inderdaad niet. Hij was, zoals ik al zei, een lange man, wiens gewicht niet met de jaren was toegenomen (afgezien van een klein buikje dat je amper zag als hij aangekleed was), een man die al zijn haar nog had, wel wit nu, maar nog dik, en hij was – William. En hij had een vrouw, zijn derde, tweeëntwintig jaar jonger dan hij. En dat was niet niets.

Maar 's nachts had hij vaak angstaanvallen.

Dat vertelde William me op een ochtend – nog geen twee jaar geleden – toen we samen koffiedronken op de Upper East Side. We hadden afgesproken in een eettentje op de hoek van 91st Street en Lexington Avenue; William heeft heel veel geld en hij geeft heel veel weg en een van de instellingen waaraan hij het geeft is een ziekenhuis voor oudere kinderen vlak bij mijn huis, en vroeger belde hij me vaak op als hij daar 's ochtends vroeg een vergadering had, en dan spraken we daar op de hoek even af voor een kop koffie. Die dag – het was maart, een paar maanden voordat William zeventig zou worden – zaten we aan een tafeltje in de hoek van dat eettentje; de ruiten waren met klavertjes beschilderd vanwege de Ierse feestdag van St. Patrick, en ik vond – dat vond ik echt – dat William er vermoeider uitzag dan anders. Ik dacht vaak dat William met de jaren knapper werd. Die dikke bos wit haar geeft hem iets gedistingeerd; zijn haar is iets langer dan vroeger en het staat een beetje van zijn hoofd af, met zijn grote hangsnor als tegenwicht, en zijn jukbeenderen steken meer uit, zijn ogen zijn nog steeds donker; en het is een beetje gek,

maar hij kijkt je bijvoorbeeld recht – vriendelijk – aan en ineens kunnen zijn ogen heel even doordringend worden. Maar wat doordringt hij met die blik? Dat heb ik nooit geweten.

Toen ik die dag in dat eettentje aan hem vroeg: ‘En, hoe is het met je, William?’, verwachtte ik dat hij hetzelfde antwoord zou geven als altijd, dus dat hij op ironische toon zou zeggen: ‘Dank je, met mij gaat het uitstekend, Lucy’, maar die ochtend zei hij alleen: ‘Het gaat wel.’ Hij droeg een lange zwarte overjas, die hij voordat hij ging zitten uittrok en netjes over de stoel naast hem hing. Zijn pak was op maat gemaakt, want sinds hij Estelle had leren kennen liet hij zijn pakken op maat maken, zodat het perfect zat in de schouders; het was donkergrijs en zijn overhemd was lichtblauw en zijn das was rood; hij zag er gewichtig uit. Hij sloeg zijn armen over elkaar, iets wat hij vaak doet. ‘Je ziet er mooi uit,’ zei ik, en hij zei: ‘Dank je.’ (Ik geloof niet dat William ooit tegen me heeft gezegd dat ik er mooi, of leuk of zelfs maar goed uitzie, in al die keren dat we elkaar in de loop der jaren hebben gesproken, en eerlijk gezegd hoopte ik daar altijd op.) Hij bestelde koffie voor ons en terwijl hij aan zijn snor plukte schoot zijn blik door de ruimte heen en weer. Hij praatte een

poosje over onze dochters – hij was bang dat Becka, de jongste, boos op hem was; ze had aan de telefoon enigszins – vagelijk – onaardig tegen hem gedaan toen hij haar op een dag had gebeld om gewoon een praatje te maken, en ik zei dat hij haar maar wat meer ruimte moest geven, dat ze haar draai moest vinden nu ze getrouwd was – daar praatten we een poosje over – en toen keek William me aan en zei: ‘Ik moet je iets vertellen, Snoepje.’ Hij leunde even naar voren. ‘Ik heb tegenwoordig midden in de nacht last van verschrikkelijke angsten.’

Wanneer hij mijn koosnaampje van vroeger gebruikt betekent het dat hij op een bepaalde manier meer aanwezig is dan gewoonlijk, en ik ben altijd ontroerd als hij me zo noemt.

Ik vroeg: ‘Bedoel je nachtmerries?’

Hij hield zijn hoofd schuin alsof hij daarover nadacht en zei: ‘Nee. Ik word wakker. Juist in het donker komen bepaalde dingen bij me boven.’ Hij zei erbij: ‘Ik heb dit nog nooit gehad. Maar ze zijn beangstigend, Lucy. Ik word er doodsbang van.’

William kwam weer naar voren en zette zijn koffiekopje neer.

Ik keek hem aan en toen vroeg ik: ‘Gebruik je soms een ander soort medicijnen?’